

Erişilebilir Turizm Konusunda Avrupa'dan İyi Örnekler

Derleyen: Cemile Elif Serbest

Aralık 2022

SABANCI VAKFI

Hibe Programı ile desteklenmiştir.

TURİZME ERİŞİYORUZ PROJESİ

ERİŞİLEBİLİR TURİZM KONUSUNDA AVRUPA'DAN İYİ ÖRNEKLER

DERLEYEN

Cemile Elif SERBEST

TASARIM

Berkay Ömer ÜNAL

2022

"Bu doküman Sabancı Vakfı Hibe Programı'nın mali katkısı ile hazırlanmıştır. Bu belgenin içeriğinden sadece Fethiye Turizm Tanıtım Eğitim Kültür ve Çevre Vakfı sorumludur ve bu içerik herhangi bir şekilde Sabancı Vakfı'nın görüş veya tutumunu yansıtmaz."

SABANCI VAKFI

Hibe Programı ile desteklenmiştir.

İÇİNDEKİLER

Engellilik, Erişilebilirlik ve Ayrımcılık	4
Turizmde Erişilebilirlik	5
Avrupa’da Erişilebilir Turizm	6
Avrupa’dan Erişilebilir Turizm Örnekleri.....	8
Centro Ferie Salvatore (San Felice Circeo-Güney İtalya)	8
Viaggi Diffusi (Itri-İtalya)	11
Louvre Müzesi (Paris-Fransa).....	14
Morvan Bölgesel Tabiat Parkı (Morvan-Fransa)	16
Crazy Idee - Tekerlekli Sandalye Kullanıcıları İçin Su Aktiviteleri (Mol-Belçika)....	17
Tekerlekli Sandalye Kullanıcıları İçin Balon Gezisi (Wiekevorst-Belçika).....	18
Parlamentarium (Brüksel-Belçika).....	19
Ljubljana Kalesi (Ljubljana-Slovenya)	21
Munch Müzesi (Oslo-Norveç).....	23
Scandic Otelleri (İsveç, Finlandiya, Danimarka, Norveç, Almanya, Polonya).....	25
Eurostar Yüksek Hızlı Tren (Birleşik Krallık)	27
Atina Akropolisi ve Akropolis Müzesi (Atina-Yunanistan)	29
Sonuç	32
Kaynakça.....	34

Engellilik, Erişilebilirlik ve Ayrımcılık

Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre, dünya nüfusunun %15'i (yaklaşık 1 milyar insan) bir tür engellilikle yaşamaktadır. Birleşmiş Milletler tarafından Dünya'nın en büyük azınlığı olarak adlandırılan engelli bireylerin sayısı, Dünya nüfusunun giderek yaşlanması ve yaşlı insanların engelli hale gelme riskinin yüksek olması ile daha da artacaktır. Bugün artık dünyada, özellikle gelişmiş ülkelerde engelliliği, kadersel ve trajik bir olgu olarak gören anlayışın zayıfladığına tanık olmaktadır. Söz konusu kaderci anlayışın yerine, engelliliği insan çeşitliliğinin ve insanlığın bir parçası olarak gören, engelli bireylerin maruz kaldıkları hak ihlallerini ise insan hakları çerçevesinde değerlendiren anlayışın güçlenmeye başladığını görüyoruz. Bu anlayışla birlikte engelli haklarının, ayrımcılıkla mücadele, fırsat eşitliği, bağımsız yaşam, kapsayıcılık, aktif katılım ve farklılıklara saygı kavramları ile daha bütüncül bir bakış açısıyla ele alınmaya başlandığını söyleyebiliriz. Engelli insanların ve aslında bütün toplumun faydalanması adına; engelleri ortadan kaldıracak koşullar yaratmak, rehabilitasyon ve destek hizmetlerini geliştirmek, yeterli sosyal koruma sağlamak, kapsayıcı politikalar ve programlar oluşturmak, var olan ve yeni evrensel standartlar ile yasaları yürürlüğe sokmak için bütün ilgili paydaşlara, hükûmetlere, sivil toplum örgütlerine ve engelli insanların örgütlerine önemli görevler düşmektedir.

Birleşmiş Milletler tarafından 2006 yılında kabul edilerek 2008 yılında yürürlüğe giren Engelli Bireylerin Haklarına Dair Sözleşme, engelli bireylere yönelik insan hakları ihlallerinin önüne geçmek ve bu hakların geliştirilmesini sağlamak amacıyla bu alanda atılmış, en önemli adım olarak kabul edilmektedir. Sözleşme engelliliğin gelişen bir kavram olduğunu ve “engellilik” durumunun, sakatlığı olan kişilerin topluma diğer bireyler ile eşit koşullarda tam ve etkin katılımını engelleyen tutumlar ve çevre koşullarının etkileşiminden kaynaklandığını ifade etmektedir. Engellilerin haklarını ve onurunu güçlendiren ve koruyan böylesi kapsamlı bir uluslararası sözleşme, engellilerin ağır sosyal dezavantajlarının ortadan kaldırılmasına ve onların medeni, siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel ortamlara eşit fırsatlarla katılımının teşvik edilmesine, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde önemli bir katkı sağlamaktadır.

Ülkemizin de taraf olduğu Sözleşme'nin dayandığı sekiz temel ilkeden biri “Erişilebilirliktir. Erişilebilirlik, Sözleşme’de de ifade edildiği gibi engelli bireylerin

bağımsız yaşayabilmelerini ve yaşamın tüm alanlarına tam ve etkin katılımını sağlamak ve engelli bireylerin, engelli olmayan bireylerle eşit koşullarda fiziki çevreye, ulaşım, bilgi ve iletişim teknolojileri ve sistemlerine dâhil olacak şekilde hem kırsal hem de kentsel alanlarda halka açık diğer tesislere ve hizmetlere, “evrensel tasarım” ilkesiyle erişiminin sağlanmasıdır. Erişilebilirlik engelli bireylerin tüm temel haklardan yararlanabilmesi için mutlaka hayata geçirilmesi gereken bir kavram olup sosyal ve ekonomik yaşama katılımın ön şartıdır. Erişilebilirlik meselesi engelli bireylerin değil, kentleri herkes için tasarlamayan ve imal etmeyenlerin meselesidir. Zira engelli bireyleri engelli hale getiren yeti yitimi değil onların önüne fiziki ve yapısal engelleri koyanlardır (Özgül, 2014). Avrupa Birliği Temel Haklar Bildirgesi'ne göre; engelli kişilerin, bağımsızlıklarını, toplumsal ve mesleki yaşamla bütünleşmelerini ve toplum yaşamına katılmalarını sağlamaya yönelik önlemler alınmalı ve hiç kimse engelinden dolayı ayrımcılığa maruz kalmamalıdır.

Ayrımcılık yapmama da erişilebilirlik gibi Birleşmiş Milletler Engelli Bireylerin Haklarına Dair Sözleşme'nin temel ilkelerinden biridir. Sözleşme engelliliğe dayalı ayrımcılığı siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen her türlü ayırım, dışlama veya kısıtlama olarak tanımlamaktadır. Engelliliğe dayalı ayrımcılık makul düzenlemelerin gerçekleştirilmemesi dahil her türlü ayrımcılığı kapsamaktadır.

Turizmde Erişilebilirlik

Seyahat ve kültürel yaşama özgürce katılma İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde yer alan temel haklardandır. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü seyahat etme hakkının insan mutluluğu için gerekli temel bir insan hakkı olduğunu ve turizmin insan sağlığına hizmet eden temel bir gereksinim olduğunu ifade etmektedir. Örgütün 1999 yılında beyan ettiği “Turizm için Küresel Etik İlkeler” kapsamında; dünyanın sahip olduğu değerlerin tüm insanlara açık olduğu, turizm faaliyetinin, insan haklarının gelişmesine katkı sağlaması gerektiği, tüm insanların turizme katılma hakkı çerçevesinde, engellilerin turizm faaliyetine katılmasının kolaylaştırılması ve teşvik edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Erişilebilir turizm, evrensel olarak tasarlanmış turizm ürünleri ve ortamları aracılığı ile hareket, görme, işitme ve erişimin bilişsel boyutları

dâhil olmak üzere erişim gereksinimleri olan kişilerin bağımsız, eşit ve insan onuruna yakışır bir şekilde fırsatlara erişimlerini sağlamak için devam eden bir çabadır (Darcy ve Dickson 2009). Son yıllarda erişilebilir turizme verilen önemin artması ile hem kamu hem de özel sektörde çok sayıda yapılan düzenleme, ulusal ve uluslararası projeler ile sadece engelli bireylerin değil yaşlılık, hamilelik, geçici sakatlık gibi birçok sebepten dolayı da turizm ve seyahat olanaklarına erişim sağlayamayan bireyleri de kapsadığı görülmektedir. Erişilebilir turizm, hükümetler, ulusal ve uluslararası kuruluşlar, turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmeler, engelliler ve engelli kuruluşları dâhil olmak üzere kullanıcılar arasında başarılı bir ortaklık ve iş birliği sürecini gerektirmektedir.

Engelli bireyler de diğer tüm bireyler gibi farklı farklı güdülerle ve ihtiyaçlarla seyahat etmektedirler ve farklı deneyim beklentisi içindedirler. Yani yaygın olarak kullanılan “engelli turizmi” diye bir sınıflandırma doğru ve yerinde bir tanım olmaktan uzaklaşmaktadır. Bu nedenle engelli bireylere de diğer tüm insanların yaşadıklarına benzer deneyimleri yaşatabilmek için işletmelerin ve ülkelerin fiziki koşullarını ve politikalarını bunu hesaba katarak yeniden düzenlemesi ile ortaya çıkan veya çıkacak olan duruma “erişilebilir turizm” (Accessible Tourism) ismini vermek daha doğru ve kapsayıcı bir tanımlama olmuştur (Ayyıldız, Hakan ve Yazıcı, 2014). Burada erişilebilirlik ile kasıt, tüm bireylerin insan olarak doğmuş olmaktan kaynaklı doğal haklarını hiçbir engel gerekçe gösterilmeden ve sürdürülebilir şekilde kullanabilmeleridir (Darcy, Cameron ve Pegg, 2010; Darcy, Cameron, Pegg ve Packer, 2008; Darcy ve Dickson, 2009; Luiza, 2010; Parker, 2009).

Avrupa’da Erişilebilir Turizm

Avrupa’da özellikle 2000’li yılların başından itibaren engelli bireyler için yasal düzenlemelerin hızla yapıldığı ve engelli bireyler ile ilgili bir farkındalık yaratma çabalarının arttığı gözlenmektedir. Son dönemde önemli adımlar atılmış olsa da, Avrupa’yı ve sahip olduğu tarihi, kültürel ve turistik destinasyonları herkes için gerçekten erişilebilir hale getirmek için hala yapılması gereken çok şey vardır.

İskoçya’da yapılan bir araştırmaya göre (www.capability-scotland.org.uk), engelli turistlerin tatillerini gerçekleştirirken karşılaştıkları üç ana sorun şunlardır:

-Turizm personelinin engelliliğe karşı olumsuz tutum ve yaklaşımları

-Kötü müşteri hizmetleri

-Mevcut hizmetler hakkında bilgi eksikliği

Bu nedenle önyargılar, engelli müşterilerle ilgilenme konusundaki yetersizlik ve cehalet, ihtiyaçlarının anlaşılması, operatörlerin meşgul olması, erişilebilir rekreasyon olanakları konusunda doğru bilgi sağlama konusundaki yetersizlikler engelli turistler için tesis ve altyapı yetersizliklerinden de daha ön sırada gelen problemler olarak ifade edilmiştir. Buradan şunu anlıyoruz ki turizm personelini ve operatörleri bilgilendirmek ve eğitmek, hak temelli bakış açısı kazanmalarını sağlamak, doğru tutum ve becerilerin geliştirilmesi, bir destinasyonu gerçekten "herkes için erişilebilir" yapmak için gerekli en temel unsurlardır.

2014 yılında Avrupa Birliği'nde Erişilebilir Turizm ile ilgili üç büyük ölçekli "haritalama" çalışması yapılmıştır:

1. Erişilebilir Turizmde Beceri Gereksinimleri;
2. Pazar talebi ve Erişilebilir Turizmin Ekonomik Etkisi (2020 projeksiyonları ile);
3. Avrupa'da Erişilebilir Turizm Hizmetlerinin Arzının ve Performans Kontrolünün Haritalandırılması.

Bu çalışmalar, erişim gereksinimleri olan turistlerin ihtiyaçlarını karşılamak için yeni eğitim programlarına olan ihtiyacı göstermiştir. Ayrıca ulusal ve uluslararası düzeyde pazar araştırmalarının sonuçlarından, engelli kişiler ve yaşlı ziyaretçiler tarafından temsil edilen potansiyel pazarın, özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki nüfusların demografik yaşlanması dikkate alındığında büyük önem taşıdığı gösterilmiştir. Her çalışma aynı zamanda beceri ve eğitim, erişilebilir turizm iş geliştirme ve erişilebilir turizm destinasyonlarında "iyi uygulamaları" tanımlayan bir dizi vaka çalışması üretmiş, bunlar Avrupa genelinde erişilebilir turizm alanında faaliyet gösteren bir organizasyon olan ENAT (European Network for Accessible Tourism-Avrupa Erişilebilir Turizm Ağı) tarafından yayınlanmıştır.

Yukarıda da bahsedildiği gibi turizmi herkes için erişilebilir hale getirmenin en önemli gerekçelerinden biri de Avrupa'da artan yaşlı nüfustur. Dünya Sağlık Örgütü'nün 2008-2040 dönemindeki eğilimleri gösteren verileri, 2040 yılında Batı Avrupa'da nüfusun %28,1'inin 65 yaşın üzerinde olacağını göstermektedir. (nüfusun %9,3'ü 80 yaşın üzerinde olacak). 2008'de İtalya, nüfusunun %20'si 65 yaş üstü ile Japonya'nın

hemen ardından ikinci sıradaydı, ancak yine 2040'ta da tahminlere göre nüfusunun %32,6'sı 65 yaş üstü ve ortalama yaşı 52 olarak Japonya'dan sonra ikinci olmaya devam edecektir.

Nüfusun yaşlanmasına ek olarak, engelliliğe ilişkin verileri de dikkate almak gerekmektedir. Bu konuda pek çok kaynak bulunmaktadır ve genellikle rakamlar farklılık göstermekle birlikte Avrupa'da Erişilebilir Turizm için potansiyel talebin yaklaşık 127,5 milyon kişi (bir tür engeli olan 46 milyon kişi artı 65 yaş üstü yaklaşık 81 milyon kişi) olduğunu açıklayan 2005 tarihli bir Eurostat çalışması bulunmaktadır.

Milyonlarca insanın Erişilebilir Turizm segmentine girmesine rağmen, ne yazık ki birçoğunun mimari, kültürel, psikolojik ve tutumsal engeller, aynı zamanda günümüzde halen erişilebilir koşullarda tatil seçeneklerinin görece daha az sayıda ve çok daha maliyetli olması nedeniyle bu insanların önemli bir yüzdesinin erişilebilir bir tatili karşılayamayacağı anlamına gelmektedir.

Yine de bu alanda gösterilen çabaları takdir etmek ve diğer işletmelere örnek teşkil etmesi açısından paylaşım yaygınlaştırılmasına katkı koyarak bu sayede iyi uygulama sayılarının artmasını ve erişilebilir turizmin yüksek gelir segmentinden çıkıp herkes için ekonomik olarak da erişilebilir hale gelmesini sağlamak oldukça önemlidir.

Avrupa'dan Erişilebilir Turizm Örnekleri

Centro Ferie Salvatore (San Felice Circeo-Güney İtalya)

1960'larda Salvatore Avagliano bir Alman hastanesinde çalışırken tekerlekli sandalye kullanıcılarının sağlıklı kişilerle aynı tatil deneyimlerini yaşayamadıklarını, engellilerin çoğunun kumsalda güneşlenmenin ve açık denizde yüzmenin keyfini çıkarmanın

hissini bilmediğini fark etmiştir. Böylece Salvatore, 1970'lerde özel bir girişimle engelli bireyleri San Felice'ye getirmeye başlamıştır. Alman tekerlekli sandalye kullanıcılarının mali yardımı ve uzun vadeli kredilerle, Salvatore'nin rüyası yavaş yavaş gerçek olmuştur. İşletmenin dünyanın dört bir yanından gelen çocuk, genç, yaşlı, engelli ve engelsiz bireylerin bir arada tatil yapmasına olanak sağlayan, büyük ve bakımlı bir bahçe içinde her noktasına tekerlekli sandalye kullanıcılarının erişebildiği büyüklü ve sade bir atmosferi mevcuttur.

Odaların tümü farklı fiziksel engel türleri ve ihtiyaçları düşünülerek tasarlanmıştır. Yani işletmede “engelli odası” diye bir kavram olmayıp, tüm odalar banyo ve tuvalet de dahil olmak üzere tekerlekli sandalye kullanıcıları için erişilebilirdir. Merkezde her konğun özel ihtiyaçlarına uygun konaklama imkânı sunan 50 oda bulunmaktadır. Tek kişilik ve çift kişilik odaların yanı sıra daha geniş aile odaları da mevcuttur. Tüm yataklar tekerlekli sandalye yüksekliğinde ve her odadaki tüm mobilyalar konğun bireysel ihtiyaçlarına göre hareket ettirilebilmektedir. Tesis bünyesindeki odalar dışındaki tuvaletlerin tümü de tekerlekli sandalye kullanıcılarına uygun olarak tasarlanmıştır.

Aynı işletmeye ait bir de erişilebilir plaj bulunmaktadır. Plaj engelli yada engelsiz tüm misafirlerin ortak ve beraber kullanımına açıktır. Özel tekerlekli sandalyeler ile misafirler dilerse kendileri, dilerse görevlilerin desteğiyle suya girip çıkabilmektedir. Özel malzemeden yapılmış yeniden düzenlenebilir karolarla plaj içerisinde tekerlekli sandalye ile hareket etmek mümkün kılınmıştır. Tesiste girişler, kafeterya alanı, giyinme alanları, şezlonglar, banyo ve duşların tamamına tekerlekli sandalye ile erişilebilmektedir.

İletişim:

Web: www.centroferiesalvatore.com

Tel: +39 0773 544254, +39 348 4357571

Email: info@centroferiesalvatore.com

Viaggi Diffusi (Itri-İtalya)

Viaggi Diffusi, Esplora isimli derneğin kendini sorumlu turizme adanmış bir girişimidir. İtalyan Sorumlu Turizm Derneği (AITR) tarafından sağlanan sorumlu ve sürdürülebilir turizm ilkelerini izleyerek bölgeyi tanıtmak için turistik deneyimler sunmaktadır.

Esplora ise 2013 yılında Itri'de (LT) kurulmuş ve daha sonra İtalya'nın çeşitli bölgelerinde çeşitli sosyal, turistik ve kültürel faaliyetler düzenlemeye devam eden bir sivil toplum kuruluşudur. Amacı, eğitim kursları, kültürlerarası değişim ve gönüllü deneyimler organizasyonu yoluyla bölgeyi, sürdürülebilir turizmi ve kültürlerarası eğitimi teşvik etmektir. Viaggi Diffusi kültür, gelenekler ve yerel doğaya özel önem vermekte ve bölgelerini geliştirmeye çalışan deneyimsel turizme inanmaktadır. Bu doğrultuda bölgeyi ve doğal güzellikleri istismar etmeden yerel zenginliklerle ve yerel topluluklarla etkileşim kurarak, çevre koruma ile de uyumlu kişiselleştirilmiş erişilebilir turlar organize etmektedir.

Turlar talepler doğrultusunda kuruluş merkezinin de yer aldığı Sud-Pontino (Gaeta-Itri-Sperlonga) bölgesinde, ayrıca Sicilya, Puglia, Piedmont, Toskana, Napoli, Roma, Siena ve Venedik'te düzenlenmektedir. 2 saatlik, yarım günlük, tam günlük ve daha uzun süreli tur seçenekleri mevcuttur. Örneğin Venedik turu alternatif süre seçeneklerine de bağlı olarak görme engelli konuklara şehri daha önce hiç deneyimlemedikleri şekilde ziyaret etme olanağı

tanımaktadır. Tur dünyanın en ünlü şehirlerinden birinin güzelliğini farklı yönleriyle ve farklı duyuları devreye sokarak anlamayı amaçlayan bir bakış açısıyla yeniden tasarlanmış olup, seyahati eğlenceli, heyecan verici, eğitici ve kapsayıcı hale getirmek için dokunsal atölye deneyimleriyle zenginleştirilmiş bir yolculuk sunmaktadır.

Turun başlangıcında konuklara verilen taktil-kabartmalı haritalar ile şehri dokunarak anlamaya başlamaları sağlanmaktadır. Dileyen konuklarla Venedik'in ünlü kanallarında geleneksel kürekli gondollara tarihsel ve teknik bir genel bakışın ardından gondolla gezi deneyimi ve hatta isteyen katılımcılara kürek çekme tekniğini usta kürekçiler eşliğinde deneyebilme olanağı sunulmaktadır. Yine turun kapsamına göre Murano adasında erişilebilir bir cam atölyesine katılma seçeneği sunulmaktadır.

Turları planlayan ekibin özellikle görme engelliler için kişi ve grupların istek ve ihtiyaçlarına yönelik kişiselleştirilmiş turlar düzenleme konusunda yetkinliği ve tecrübesi mevcuttur. Turlara eşlik eden rehberlerin de aynı şekilde uzun yıllara dayanan görme engelli bireylerle çalışma tecrübeleri vardır. Yakın zamanda işitme engelli ve sağır gruplarla da işaret dili tercümanı eşliğinde turlara başlayan Viaggi Diffusi ortopedik engelli katılımcıların da yer alabileceği turlar hazırlığı içerisinde.

İletişim:

Web: www.viaggidiffusi.com

Tel: +39 340 08 61 836

Email: info@viaggidiffusi.com

Louvre Müzesi (Paris-Fransa)

Dünyanın en büyük ve en çok ziyaret edilen müzesi Louvre her yıl 10 milyona yakın ziyaretçi kabul etmektedir. Seine Nehri'nin sağ kıyısında yer alan Paris'in simgesi bu müze, tarih öncesinden 21. yüzyıla kadar yaklaşık 35.000 sanat eserine ev sahipliği yapmaktadır. Louvre, tekerlekli sandalye dostu olarak düzenlenmiş çevre alanından, düz bir ana girişe ve sergi katlarına ulaşmak için kullanılan asansörlere kadar oldukça kapsamlı bir erişilebilirlik sağlamaktadır. 18 asansör ve 20 tekerlekli sandalye asansörü kullanılarak müzenin yaklaşık %95'ine tamamen erişmek mümkündür. Müzenin web sitesinin "Erişilebilirlik" bölümünde farklı engel gruplarından ziyaretçiler için yapılan özel erişilebilirlik düzenlemeleri ve hizmetleri detaylıca açıklanmaktadır. Müzeye giriş için engelli ziyaretçiler de dahil herkesin online rezervasyon yapması gerekiyor ancak müze girişi gerekli belgeleri sunmaları halinde engelli bireyler için ve yanlarında varsa refakatçileri için ücretsizdir.

Müzeyi ziyaret etmek isteyen fiziksel engelli bireyler için kapsamlı bir yönlendirme hazırlanmıştır. Müze içerisindeki tuvaletler engelli erişimine uygun olarak tasarlanmıştır. Auditorium içerisinde tekerlekli sandalyeli ziyaretçiler için özel yer ayrılmıştır. Ayrıca müze içerisinde kullanmak için tekerlekli sandalye yada baston ihtiyacı olan ziyaretçilere müzeyi ziyaretleri sırasında kimlik karşılığında ücretsiz temin edilmektedir. Müze görevlileri engelli bireylere ziyaret etmek istedikleri müze bölümlerine kadar refakat edebilmekte, ayrıca önceden talep edilirse özel turlar organize edebilmektedirler.

Louvre'un Nintendo 3DS™ XL'deki sesli kılavuzu, işitme engelli ziyaretçiler için uyarlanmış turlar içermektedir. Müzenin belli bölümlerinde istek üzerine kullanılabilir indüksiyon döngü sistemi mevcuttur. Ayrıca Fransız işaret dilinde de açıklamalar bulunmaktadır. Görme engelli ziyaretçiler önceden talep ettikleri takdirde müzeye en yakın metro istasyonundan kendilerine refakat edilebilmektedir. Müze içinde “Petite Galerie” tamamen erişilebilir ve görme engelli ziyaretçiler için özel olarak tasarlanmıştır. Hissedilebilir zemin yüzeyi, Braille kitapçıklar, online olarak indirilebilir sesli betimlemeli tur rehberleri ve eserlerin dokunulabilir replikaları gibi olanaklar düşünülmüştür.

Gelişimsel farklılığı veya öğrenme güçlüğü olan bireylere yönelik olarak adım adım müzeye nasıl ulaşılacağını basit ve anlaşılır şekilde anlatan kılavuzlar hazırlanarak web sitesinde paylaşılmıştır. Ayrıca yüksek ışık yada sestten rahatsız olabilecek farklı gelişimsel yapıları olan ziyaretçiler için nispeten daha sakin müze odaları tarif edilmiş, diğer müze alanları için ise içinde dış sesleri kesen kulaklıklar, göz bantları gibi ekipmanlar içeren Sensory Bags isimli bir kit hazırlanmıştır.

İletişim:

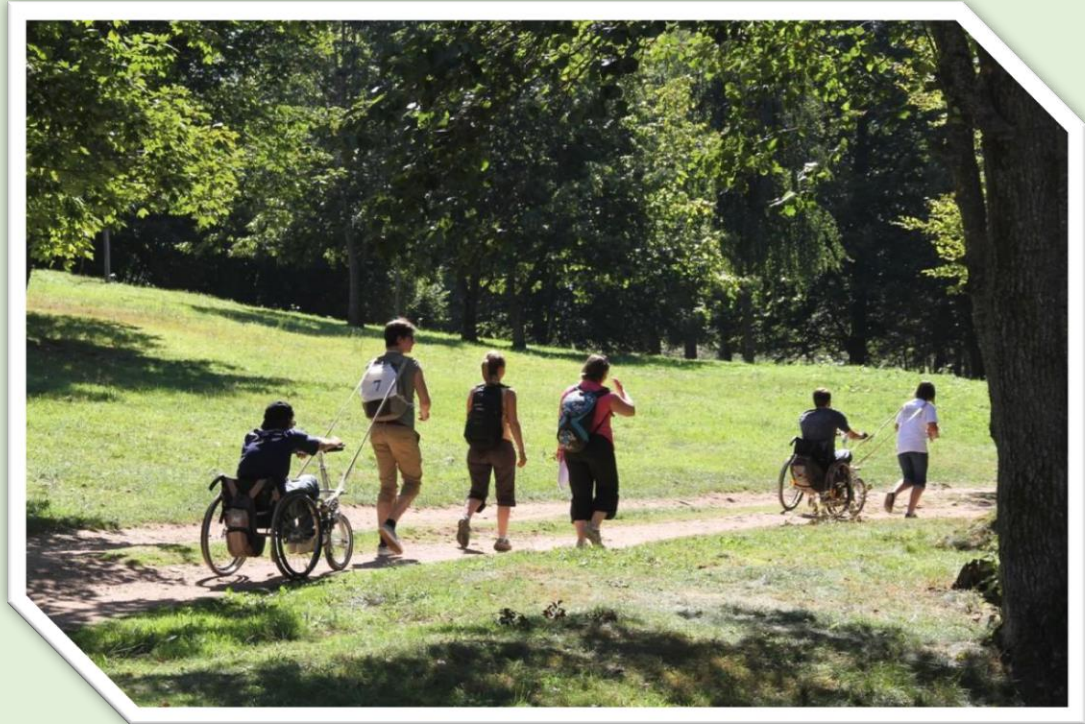
Web: <https://www.louvre.fr/en/visit/accessibility/a-museum-accessible-to-all>

Tel: +33 01 40 20 59 90

Email: handicap@louvre.fr

Morvan Bölgesel Tabiat Parkı (Morvan-Fransa)

Morvan Bölgesel Tabiat Parkı, Fransa'nın Burgundy bölgesindeki -yemekleri ve şarabıyla ünlü bir bölge- yaklaşık 3000 kilometrekarelik sarp, bazen dağlık bir araziyi kapsamaktadır. Ziyaretçiler, muhteşem bir ortamda harika doğal güzelliklerin tadını çıkarmak için buraya gelmektedir.

Morvan Bölgesel Tabiat Parkı'nda hareket kabiliyeti kısıtlı ziyaretçiler düşünülerek özel olarak tasarlanmış bir dizi etkinlik sunulmaktadır. Yerel makamlar ayrıca park içinde yer alan "Maison du Parc"ta popüler etkinliklerin keyfini çıkarmak isteyen engelli bireyler için özel olarak uyarlanmış ekipmanların temin edilmesini sağlamıştır. Buna ota takımları, yüzme yardımcı araçları, görme engelliler için tırmanma duvarı ve hatta arazi yarışlarına uyarlanmış tekerlekli sandalyeler dahildir.

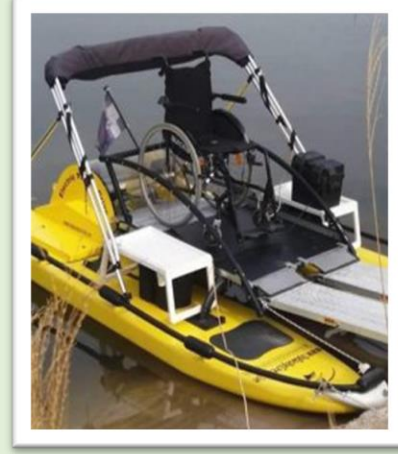
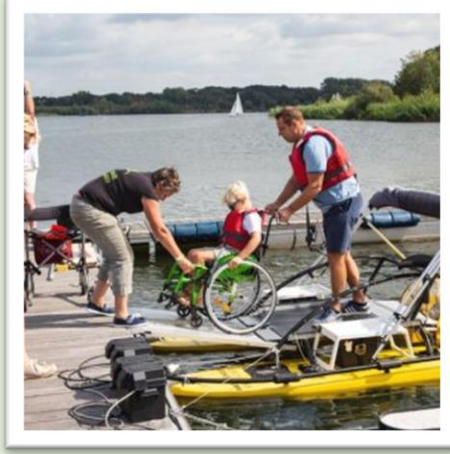
İletişim:

Web: <https://124.im/b3KM8Xv>

Crazy Idee - Tekerlekli Sandalye Kullanıcıları İçin Su Aktiviteleri (Mol-Belçika)

Wheelwaver yada su treni ile tekne gezintisi engelli yada engelsiz herkes için yenilikçi ve eğlenceli su aktiviteleri sunmaktadır. Amaçları eğlence sırasında da kimseyi geride bırakmamaktır. Kendi tasarımları olan tekneleri ile tekerlekli sandalye kullanıcısı kişilere de tercih üzerine kendi başlarına veya refakatçi eşliğinde, bireysel yada gruplar halinde doğa ve su sporları yapma imkânı sunmaktadırlar.

Bu tekerlekli sandalyeye uygun tekneler tamamen elektrikli bir donanıma sahip olup bir joystick ile yönlendirilmesi oldukça kolay olmaktadır. Kişiler kendi tekerlekli sandalyeleriyle suda tamamen bağımsız hareket edebilmekte, dümeni kendileri alarak, kendi rotalarını belirleyebilmektedir.

İletişim:

Web: <http://crazyideevzw.be/>

Tel: +32 485 37 02 30

Email: crazyideevzw@yahoo.com

Tekerlekli Sandalye Kullanıcıları İçin Balon Gezisi (Wiekevorst-Belçika)

Balon gezileri herkes içindir!

sloganıyla yola çıkan ekip tekerlekli sandalye kullanıcısı olarak balonla gezmenin mümkün olduğunu göstermektedir. Kullanılan balonların sepeti fiziksel engeli olan kişilerin yanı sıra yürümekte zorluk çeken yaşlıların ihtiyaçları göz önünde bulundurularak özel olarak

tasarlanmıştır. Balon gezilerinde tekerlekli sandalyeli misafirlerle engelsiz misafirler bir arada bu deneyimin tadını çıkarabilmektedir.

Firma Belçika'nın her yerinde faaliyet göstermektedir. Balon gezisinin ardından, inişten sonra, deneyim hakkında konuşmak için misafirlere birer bardak şampanya ikram edilmekte ve hatıra olarak bir uçuş sertifikası hediye edilmektedir. İniş ve kalkış alanlarının da fiziki erişilebilirliğine özen gösterilmektedir.

İletişim:

Web: <http://ballonvarenisvooriedereen.be/>

Tel: +32 14 700 600

Email: info@ballonvarenisvooriedereen.be

Parlamentarium (Brüksel-Belçika)

Parlamentarium, Brüksel'de bulunan Avrupa Parlamentosu'nun ziyaretçi merkezidir. Girişte temin edilen multimedya rehberleri, Avrupa işbirliğine giden yolu, Avrupa Parlamentosu'nun nasıl çalıştığını ve üyelerinin günümüzün zorluklarını aşmak için neler yaptığını açıklayarak ziyaretçileri Avrupa Parlamentosu'nun kalbine götürmeyi hedeflemektedir.

Avrupa Birliği'nin 24 resmi dilinden herhangi birinde yaşanabilecek bu deneyim alanı, haftanın yedi günü açıktır ve giriş ücretsizdir. Engelli ziyaretçiler için ise tamamen

erişilebilir olarak tasarlanmıştır. Parlamentarium'un her yaş için sunabileceği çok sayıda şey vardır ve ortalama ziyaret yaklaşık 90 dakika sürmektedir.

Etkileşimli bir zemin haritası ile ziyaretçiler Avrupa'da sanal bir tura çıkarılmakta ve kıtanın çeşitliliğine dair 100'den fazla hikâye aktarılmaktadır. Rahat bir oturma odası ortamında ve erişilebilir koşullarda AB'nin insanların günlük yaşamları üzerindeki etkisini keşfetmek için Parlamentarium ziyaret edilmesi gereken mekanlardandır.

Parlamentarium tekerlekli sandalye erişimine uygun ve personelden hem ziyaret öncesinde hem de girişte destek talep edilebilmektedir. Görme engelli ziyaretçiler için Parlamentarium, alanı, içeriği ve ana özelliklerini tanımlayan özel ses dosyaları içeren medya kılavuzları sağlamaktadır. Braille dokunsal

haritaları Felemenkçe, İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerinde mevcuttur. Braille klavyeler, merkezin iki bölümünde mevcuttur. Rehber köpeklere de izin verilmektedir.

İşitme engelli ve sağır ziyaretçiler için ise multimedya kılavuzlarında İngilizce (BSL), Fransızca (LSF), Almanca (DGS), Felemenkçe (NGT), Belçika Fransızcası (LSFB), Flemenca (VGT), Macarca (MJNY) ve Uluslararası işaret dillerinde işaret dili videoları bulunmaktadır. Ayrıca Parlamentarium, indüksiyon döngü sistemi ile donatılmış durumdadır.

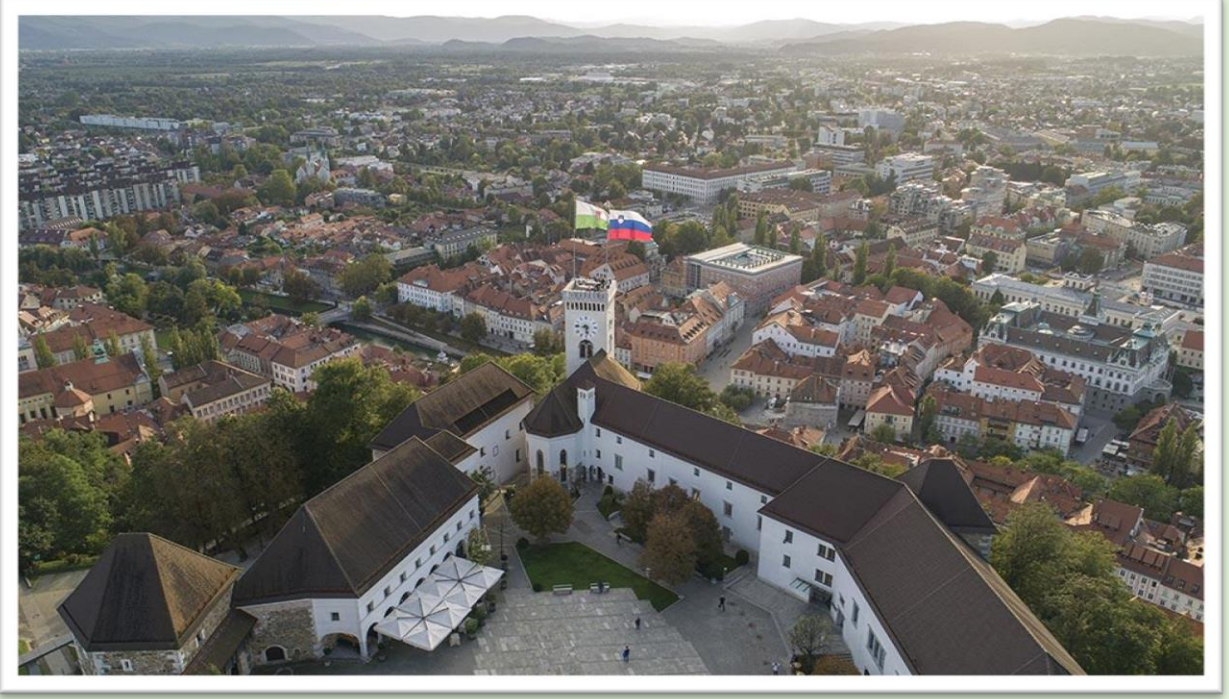
İletişim:

Web: <https://124.im/IAcBoba>

Email: parlamentarium@europarl.europa.eu

Ljubljana Kalesi (Ljubljana-Slovenya)

Ljubljana Kalesi şehrin ortasındaki yeşil tepede, antik surların arkasında tarih, kültür ve eğlence açısından zengin bir dünyanın kapılarını ziyaretçilerine açmaktadır.

İçeriklerini engelli bireyler için mümkün olduğunca erişilebilir kılmak için çabalayan Ljubljana Kalesi'nin kale avlusundaki dokunsal maketi, Latin alfabesinin yanı sıra Braille alfabesiyle de donatılarak Ljubljana Kalesi'nin görme engelli ziyaretçiler için daha erişilebilir olması sağlanmıştır. Kalıcı sergi "Slovenian History", görme engelliler için sesli rehberler ve dokunsal nesnelere donatılmış ve Virtual Castle-Sanal Kale, işitme engelliler için Slovence'nin yanı sıra on üç dünya dilinde altyazılı olarak hazırlanmıştır. Hapishanenin kalıcı kurulumu ve görsel unsurları, serginin bilgi deneyimini sağır ziyaretçiler için daha erişilebilir hale getirirken, Kukla Müzesi'nin kalıcı kurulumu büyük ölçüde yine görsel nesnelere sağır için uyarlanmıştır. Sloven Tarihi sergisi, Kukla Müzesi ve tüm Ljubljana Kalesi sesli rehber sistemi ile donatıldığından işitme engelliler için de erişilebilir kılınmıştır.

Tekerlekli sandalye kullanıcıları için ne yazık ki kalenin her noktası erişilebilir değildir. Tekerlekli sandalyeli ziyaretçiler için tamamen erişilebilir olan yerler; Kukla Müzesi (Lutkovni muzej), Slovenya Tarihi sergisinin üst katı, Kale Silah sergisi, aynı zamanda sergilere ve performanslara ev sahipliği yapan Pentagon Kulesi olarak sıralanabilir. Ayrıca tekerlekli sandalye kullananlar için özel rehberli turlar düzenlenmektedir.

Yetkililer Ljubljana Kalesi'nde, tüm ziyaretçiler için mümkün olan en iyi erişilebilirliği sağlamaya çalışmaktadır. Böylece her bireyin kapasitesine ve ihtiyaçlarına bağlı olarak yenilikçi önlemler alınmakta ve akıllı çözümler uygulamaya gayret gösterilmektedir.

İletişim:

Web: <https://www.ljubljanskigrad.si/en/>

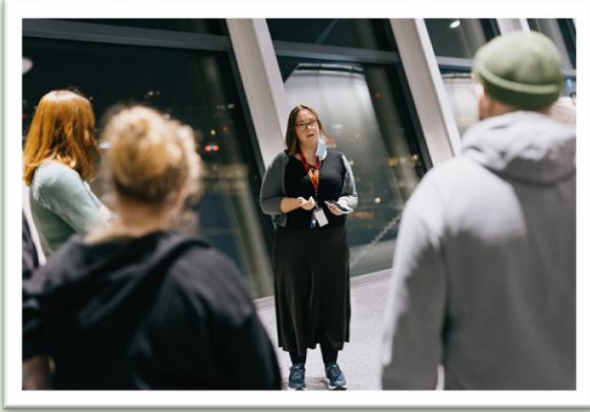
Munch Müzesi (Oslo-Norveç)

Tøyen'deki 1950'lerden kalma bir binadan Oslo sahilindeki modern bir müzeye dönüştürülen MUNCH Müzesi, sanat severlere harika deneyimler yaşatmak amacıyla 22 Ekim 2021'de Oslo'da açılmıştır. Edvard Munch'un 1893 yılında, Oslo Fiyordu'na bakan bir tepede yürürken karşısına çıkan günbatımından esinlenerek yaptığı, belki de en çok bilinen "Çiğlık" eseri de müzede sergilenen eserler arasında yer almaktadır. Yakınındaki opera binasına ve tarihi şehir merkezine doğru eğilir gibi görünen açılı formuyla bina, ziyaretçileri günün her saatinde içeri girmeye davet etmektedir. Müzenin ana unsurları aşağıdan yukarı katlara doğru düzenlenmiştir. Dikey sirkülasyon ziyaretçileri lobiden başlayarak sergi alanlarından geçirmekte; teraslara, seyir platformuna ve en üst kattaki restorana yönlendirmektedir. Munch'un eserlerine adanmış kapsamlı sergilerin yanı sıra müzede, Oslo'nun yüzyılları aşan tarihine ayrılmış mekanlar da bulunmaktadır. Sanatçı ile doğduğu şehir arasındaki bağlantının, farklı perspektiflerle anlatıldığı galeri alanları, farklı ölçeklerdeki sanat eserlerini sergilemek için tasarlanmıştır. Bina, değişen şeffaflık seviyelerine sahip, geri dönüştürülmüş, delikli alüminyum panellerden yapılmış bir kabukla sarılmıştır. Metal yüzeyler, gün içinde ve mevsimler boyunca değişen ışığı yansıtırken, geceleri yapay ışığın dışarı süzülmesine de izin vermektedir. Müze, Munch'un yapıtlarının yanı sıra ondan esinlenen hem Norveçli hem de uluslararası sanatçıların geçici sergilerine de ev sahipliği yapmaktadır.

Müze engelli yada engelsiz hangi yaştan ve sosyal gruptan olursa olsun herkes için kapsayıcı ve erişilebilir sanat deneyimleri yaratma konusunda çaba göstermektedir. MUNCH, günümüzün evrensel tasarım gereksinimlerine göre inşa edilmiş ve büyük elektrikli tekerlekli sandalyelere ihtiyaç duyanlar da dahil olmak üzere tüm tekerlekli sandalye kullanıcısı ziyaretçiler için erişilebilirdir. Müze boyunca oturma yerleri, basamaksız erişim ve her kata ulaşan asansörler mevcuttur. Lobide ve 3, 6, 9, 12 ve 13. katlarda erişilebilir tuvaletler mevcuttur. Müze içinde tekerlekli sandalye ihtiyacı duyan ziyaretçiler için girişte sandalyeler ücretsiz temin edilmektedir.

Görme engelli ziyaretçilere yönelik canlı rehber yada kayıttan seslendirmeli açıklamalar eşliğinde özel turlar düzenlenmektedir. Lobide ve tüm sergi katlarında Braille yönergeler mevcuttur. Rehber köpekle müzeye girmek mümkündür.

İşitme engelli ve sağır ziyaretçiler için Norveç işaret dili ile özel turlar düzenlenmektedir. Etkinlik alanlarında telecoil döngü sistemi mevcuttur (Amfi, Sky Room ve Festsal). Ayrıca ücretsiz temin edilen sesli rehberlerde işaret dili anlatımlı videolar yer almaktadır.

Müzenin web sitesi erişilebilir olarak tasarlanmıştır. Refakatçiler için refakat belgesi gösterdikleri takdirde giriş ücretsizdir.

Müzedeki genel ve sürekli erişilebilirlik uygulamalarının yanı sıra sergi bazlı çalışmalar da gerçekleştirilmektedir. Örneğin SOLO OSLO, MUNCH müzesinde düzenlenen bir dizi çağdaş sanat sergisidir. Frida Rusnak adlı sanatçı Norveç Körler ve Kısmen Gören Gençlik Derneği üyeleri ile görsel sanatların ve bir sergi deneyiminin görme engelli bireyler

için nasıl daha erişilebilir olabileceğini keşfetmek amacıyla bir çalışma gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda serginin ve sergi alanının kapsamlı bir görsel betimlemesi yapılmıştır. Aşağıda bu betimlemeden bir bölüm bulabilirsiniz;

“Girişin sağında, sergi alanının dokunsal 3D modellerinin bulunduğu iki sütun bulunuyor. Modeller 1:100 boyutunda üretilmiş durumda. Ziyaretçilerimiz, dokunarak öğelerin odaya nasıl yerleştirildiğine dair bir izlenim edinebilir ve tüm sergi salonuna genel bir bakış elde edebilir. İki sütun arasında sanatçının sergideki heykellerinde kullandığı renkli agar parçası asılıdır. Ziyaretçilerimiz bu örneğe dokunabilirler. Her sütunda, bir telefon veya tablet ile taranabilir QR kodunun yanı sıra Braille alfabesiyle bilgi alınabilir. Girişte, sergiye açılan dar bir koridordan sağa doğru yürünür. Koridorda duvarlar siyaha boyanmış ve ışık kısılmıştır.

Sergi salonunun içi açık gri veya bej yün halı ile kaplanmıştır. Bu halı da duvarlara doğru 1,2 metre devam etmektedir. Duvarların geri kalanı aynı rengin biraz daha parlak bir tonuna boyanmıştır. Odanın etrafına 16 çelik çerçeve yerleştirilmiştir (3D model veya haritadan kontrol etmenizi öneririz). Her çerçevenin üzerine bir zar gibi yarı şeffaf bir agar tabakası gerilmiştir. Agar alglerden yapılır, jel benzeri bir kıvama sahiptir ve cilde benzeyebilir. Zarlara kırmızı ve mavi-yeşil tonlarında renklendirilmiştir. Heykellerin önünde ve arkasında zemine yerleştirilmiş 14 ışık çubuğu ile aşağıdan aydınlatılıyorlar. Ziyaretçilerimiz, odadaki heykeller arasında serbestçe hareket edebilirler. Kırılgan malzeme nedeniyle heykellere dokunulması uygun değildir.”

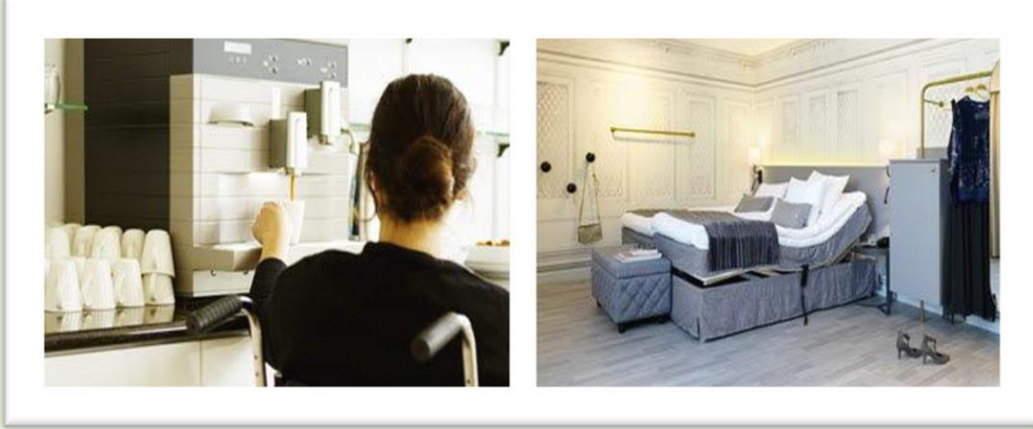
İletişim:

Web: <https://l24.im/0f6gVEj>

<https://l24.im/g8lMk0d>

Scandic Otelleri (İsveç, Finlandiya, Danimarka, Norveç, Almanya, Polonya)

Konaklama sektöründe erişilebilirliğe en iyi örneklerden biri; sunulan hizmetlerde akıllı tasarım uygulayan ve engelli herhangi bir kişinin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde detaylar içeren Scandic otelleridir. Her bir engellinin kapasite ve ihtiyaçlarının farklı olduğu bilinciyle hareket eden Scandic, sürekli gelişim ve değişimi kabul etmiş ve zincirdeki tüm oteller için uygulanması zorunlu olan 159 erişilebilirlik standardı belirlemiştir.

Otellerini “herkes için” erişilebilir kılmak, Scandic konseptinin önemli bir yönü olmakla birlikte kendileri web sitelerinde otellerinin her biri için erişilebilirlik uygulamalarını açıklayan dünyadaki tek otel şirketi olmuşlardır. 159 erişilebilirlik standardını, misafirlerin otoparktan otellere kadar izledikleri rotaları dikkatle takip ettikten sonra oluşturmuşlardır. Bu süreçte, özel ihtiyaçları olan kişilerin yanı sıra engelli misafirleri temsil eden kuruluşlarla yakın bir şekilde çalışılmıştır. Standarttaki 159 kriterden 105'i tüm otellerinde zorunlu kılınmış ve 159 puanın tümü yeni oteller inşa ettiklerinde uygulanmak zorunda tutulmuştur.

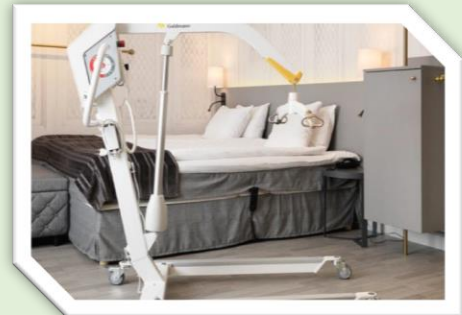

Otellerinde uyguladıkları erişilebilirlik uygulamalarından bazıları şu şekildedir; erişilebilir odalar, tuvalet ve banyolar, indüksiyon döngü sistemi, resepsiyonda yürüme destek çubukları için özel askılık, Braille baskılı bilgilendirme ve güvenlik talimatları, restoranlarında farklı diyet ve beslenme ihtiyaçlarına uygun menü

seçenekleri, otelin bulunduğu şehirdeki erişilebilir mekanlarla ilgili bilgilendirme, halısız toplantı salonları, titreşimli alarm saatleri, yine titreşimli yangın alarmı, rehber köpekler için elverişli ortam vb.

İletişim:

Web: <https://124.im/Qbsz>

Eurostar Yüksek Hızlı Tren (Birleşik Krallık)

Eurostar, Birleşik Krallık merkezli bir yüksek hızlı demiryolu treni işletme şirkettir. Şirket 1994 yılında kurulmuş olup Manş Tüneli üzerinden (Chunnel) Birleşik Krallık'ı Belçika, Fransa ve Hollanda'ya bağlamakta, Londra'dan Brüksel, Paris, Lille, Lyon, Rotterdam ve Amsterdam gibi şehirlere yüksek hızlı tren hizmeti vermektedir.

Engelli veya hareket kabiliyeti kısıtlı yolcuların, trene binmelerine ve trenden inmelerine yardımcı olacak ücretsiz destek hizmeti mevcuttur. Birçok istasyonda, talep eden engelli yolculara (fiziksel engelli bireyler, sağır ve işitme engelli bireyler, zihinsel engelli bireyler, öğrenme güçlüğü olan bireyler, görme engelli bireyler) ve diğer destek ihtiyacı olan yolculara (hamileler, yaşlılar, 4 yaşından küçük çocuklarla yalnız seyahat etmek durumunda olan bireyler) Eurostar Destek ekibi yardımcı olmaktadır; bazı istasyonlarda ise yerel ekip yardımcı olmaktadır.

Tekerlekli sandalye kullanıcısı yolcu eğer 200 metreyi yardım almadan yürüyemiyorsa, trende özel olarak düzenlenmiş iki alandan birinde tekerlekli sandalyesi ile seyahat edebilmektedir. Her iki alan da erişilebilir tuvaletlere yakındır ve trene binişlerde rampa bulunmaktadır. Tekerlekli sandalye kullanıcısı yolcu eğer 200 metre yürüyebiliyorsa, koltukta seyahat edebilmekte ve katlanabilir tekerlekli sandalyesini bagaj raflarına yerleştirebilmektedir.

Tüm trenlerde otomatik açılan kapılar ve erişilebilir tuvaletler bulunurken, trenlerin bazılarında (web sitelerinde bu bilgi verilmiştir) işitme engelliler için indüksiyon döngü sistemi bulunmaktadır. Yolculuk sırasında istasyon durakları ve diğer önemli bilgileri paylaşmak için düzenli olarak sesli duyurular yapılmaktadır. Aynı bilgiler eş zamanlı olarak dijital ekranlarda da görüntülenmektedir. Rehber köpekler yalnızca bazı destinasyonlarda yer alabilmektedir. Refakatçiler ilgili formu doldurdıkları takdirde indirimli fiyatlarla seyahat edebilirler.

Otizimli yolcular yada yakınları seyahatleri öncesinde talep ettikleri takdirde destek personeli tarafından istasyondan trene ve gidecekleri yerdeki varış noktasına kadar yönlendirilmektedir. Kalabalıktan rahatsız olan otizimli yolculara istasyonlarda ve trende daha az insan varken seyahat etmeyi tercih etmeleri durumunda, web sitesinde

güncel olarak ilan edilen gün ve saatlerden birinde seyahat etmeleri önerilmektedir.

Eurostar, web sitesinin piyasadaki ekran okuyucuların çoğunun en son sürümleriyle uyumlu olduğunu, web sitelerinin erişilebilirliği konusunda AbilityNet'ten danışmanlık aldıklarını ve aşağıdaki unsurlarda iyileştirme çalışmalarına devam ettiklerini ifade etmektedir:

- site genelinde görüntülenen metnin boyutunu ve rengini değiştirme;
- yalnızca klavye kontrolünde web sitesinde gezinebilme;
- ekranı büyütebilme;
- ekran okuyucu kullanırken web sitesinin büyük bölümündeki açıklamaları sesli dinleyebilme.

İletişim:

Web: <https://www.eurostar.com/us-en/travel-info/travel-planning/accessibility>

Atina Akropolisi ve Akropolis Müzesi (Atina-Yunanistan)

Kelime anlamı “yüksek şehir” olan akropolislerden Yunanistan'da çok sayıda bulunsa da bunlardan en önemlisi Atina Akropolisi'dir. Akropolis tepesi Atina şehrinin ana cazibe merkezidir. MÖ 5. yüzyılda inşa edilmiş ve uzun bir süre şehrin en önemli dini ve idari merkezi olmuştur.

Akropolis'e nefes kesen Propylaea üzerinden girilmektedir. Tepeden Atina'nın muhteşem manzarası seyredilebilmektedir. Şehir, dağın etrafında bir daire şeklinde inşa edilmiştir. Akropolis'in ana anıtları Parthenon, Propylaea, Erechtheion ve Athena Nike Tapınağı'dır. Haziran 2009'da açılan yeni Akropolis Müzesi 14.500 m²'lik bir alanı kaplamaktadır. Bu yeni ve içeriği geliştirilmiş müze Akropolis ve tarihi hakkında bilinmesi gereken her şeyi ziyaretçilerine sunmaktadır. Müzede Akropolis'i çevreleyen alandan 4000'den fazla nesne sergilenmektedir. Ayrıca müzede kalıcı sergiler ve arkeolojik kazılar bulunmaktadır.

Akropolis ve müzesinin erişilebilirliği her yıl geliştirilmektedir. Hala tamamen erişilebilir olduğu söylenemese de çabalar sürmektedir. Akropolis'e metro ile ulaşmak mümkündür. Atina'daki tüm metro istasyonları asansörlüdür ve tekerlekli sandalye erişimine uygundur. Akropolis girişi metroya 10 dakikalık yürüme mesafesindedir.

Akropolis'in girişinde ve tepenin üst alanında erişilebilir tuvaletler mevcuttur. Bazı bölümlerde, sahanın zemini engebelidir ve bu da tekerlekli sandalye ile gezinti sırasında bazı zorluklara neden olabilmektedir. Aralık 2020'de, tepeye çıkarken aynı zamanda güzel bir panoramik manzara sunan yeni bir asansör yerleştirilmiştir. Bilet gişesinden asansöre giden küçük yol tamamen erişilebilir olmakla

birlikte, çok yüksek olmayan engebeli iniş ve yokuşlar mevcuttur.

Bu kısımlar, manuel tekerlekli sandalye kullanıcısı ziyaretçiler ve refakatçileri için biraz zorlayıcı olabilmektedir. Talep doğrultusunda bu konuda yardımcı olması için bir destek sağlanmaktadır. Akropolis Müzesi tekerlekli sandalye erişimine uygundur. Hem ana girişte hem de yan girişte tekerlekli sandalye rampaları vardır. Her katta asansör erişimi ve erişilebilir tuvaletler vardır. Gerekli durumlarda müze tarafından ücretsiz olarak sağlanan tekerlekli sandalyeler kullanılabilir.

Yakın zamanda Akropolis'i görme engelliler için de erişilebilir hale getirilmek için girişimler başlatılmıştır. Bu konuda özel bir tur tasarlamak amacıyla Tactual Museum of Athens-Atina Dokunsal Müzesi ve görme engelliler tur rehberlerinden danışmanlık

alınmıştır. Erişilebilir bir Akropolis turu sunmadan önce, rehberler görme engellilerin dış mekân ihtiyaçlarını, nasıl hareket ettiklerini, nasıl betimleme yapılması gerektiğini, bir tur sırasında rehberden nasıl bir aktarım beklediklerini öğrendikleri özel bir eğitimden geçmiştir. Görme engelliler için dokunma duyusu önemli bir rol oynadığından, Yunanistan Kültür Bakanlığı görme engelli ziyaretçilerin Propylaea'daki sütunlara dokunmasına izin vermektedir. Bununla birlikte tur çoklu duyuşal özellikte tasarlanmıştır. Özellikle açık alandaki sesler, kokular, rüzgâr, hava, cilde vuran güneş ışığı vb. hepsi bu deneyime katkıda bulunmaktadır. Akropolis ve müze girişi gerekli belgeleri sunmaları halinde engelli bireyler için ve yanlarında varsa refakatçileri için ücretsizdir.

İletişim:

Web: <https://www.theacropolismuseum.gr/en>

Sonuç

Yukarıda bazı örnekleri derlenen kısmen yada daha kapsamlı erişilebilir turizm uygulamaları sayesinde her birey, diğer bireylerle eşit bir şekilde kültürel, sanatsal ve turistik faaliyetlerde bulunma imkanına sahip olmaktadır. Ayrıca, erişilebilir turizm kavramının yalnızca engelli bireyleri değil tüm bireyleri kapsayıcı olması sayesinde turizm sektöründe kalite ve iyi hizmet algısının yükselmesi, memnuniyetsizliklerin azalması da beraberinde gelecektir. Engelli bireylerin hizmetlere erişebilir kılınması için alınacak birçok önlem, engelli olmayan bireylerin de aldığı turizm hizmetlerinin kalitesini yükseltmektedir. Örneğin; tekerlekli sandalye kullanan müşteriler için yapılmış rampalar, ağır bavullar taşıyan veya bebek arabası ile hareket eden müşteriler için de son derece kolaylaştırıcıdır. Görme engellilerin kolay rezervasyon yapabilmeleri için adapte edilen online rezervasyon program ve uygulamalarını engelli olmayan bir müşteri de kolaylıkla rezervasyon yapmak için kullanabilir. Öğrenme güçlüğü olan misafirler için hazırlanmış basit dilde ve anlaşılır görsellerle desteklenmiş yönlendirme ve açıklamalar başta çocuklar olmak üzere her yaşta birey için faydalı

olacaktır. Bu nedenle erişilebilir turizm, turizm sektörü için yeni bir pazara açılmak anlamına geldiği gibi mevcut hizmetlerin herkese uygun hale getirilmesi ve kalite algısının yükseltilmesi anlamına da gelmektedir. Yapılan araştırmalar göstermektedir ki en baştan evrensel tasarım ilkelerine uygun olarak tasarlanan mekân, hizmet ve iletişim yöntemleri yalnızca engelli bireylerin değil tüm hedef grupların memnuniyetini arttırmaktadır. Tam da burada mekanlar ve hizmetler tasarlanırken evrensel tasarım ilkeleri doğrultusunda kapsayıcı ve bütüncül bir perspektife sahip olunması gerekliliğinin altını çizmek gereklidir. Bir mekânı yada bir hizmeti engelli bireyler için erişilebilir kılmak adına birbirinden izole yaşam alanları oluşturmak her ne kadar iyi niyetle yapılmış ve büyük bütçeler kullanılmış olsa da anlamlı bir içirme sağlamadığı gibi tecrit kültürünü besleme riski de taşımaktadır (Engelliler sitesi, engelliler plajı, engelliler parkı vb.). Bunun yerine engelli bireylerle engelli olmayan bireylerin yaşam akışının içerisinde, bir olağanlık halinde bir arada olmasına imkan sağlayan erişilebilir alanlar oluşturmak en doğrusu olacaktır.

Tüm bunların ışığında bu çalışmada derlediğimiz, erişilebilir uygulamalar konusunda Avrupa'dan iyi örneklerin yaygınlaştırılmasını, söz konusu uygulamaların ülkemizdeki tesislere, müzelere, eğlence parklarına, milli parklara, ören yerlerine, turlara vb. adapte edilmesini öneriyoruz. Bu çalışma kapsamında her ne kadar Türkiye'den erişilebilir turizm örneklerine yer verilmemiş olsa da ülkemizde de münferit te olsa özellikle kültür turizmi alanında ümit vaat eden erişilebilirlik uygulamaları bulunmaktadır (Ör. Anadolu Medeniyetleri Müzesi-Görme engelliler deneyim alanı, Bozcaada Caz Festivali). Ancak turizmde bütüncül ve anlamlı bir erişilebilirlikten bahsedebilmek için şehir içi, şehirlerarası ve uluslararası seyahat ve konaklama imkanlarının da evrensel tasarım ilkelerine uygun olarak düzenlenmesi ve erişilebilir turizmin lüks bir olanak olma halinden çıkması gerekmektedir.

Kaynakça

Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi, Cilt 26, Sayı 1, Bahar: 97 - 113, 2015, Engelli Bireylerin Erişilebilir Turizm Beklentilerinin Deęerlendirilmesine Yönelik Nitel Bir Araştırma, Zeki Akıncı, Nesrin Sönmez

Balkan Sosyal Bilimler Dergisi, 2019 8 (15) 29–4, Avrupa Erişilebilir Turizm Politikası ve Türkiye-European Accessible Tourism Policy and Turkey, Neslihan Cavlak, Hakan Cavlak

Dünya Sağlık Örgütü, Dünya Bankası (2011), Dünya Engellilik Raporu

Erişilebilir Turizm-Postmodern Bir Sentez, 2021, Editörler: şafak Ünüvar, şeyda Sarı Yıldırım

Erişilebilir Turizm ve Türkiye'de Erişilebilir Turizmin Geleceęine Yönelik Bir Projeksiyon, Yrd. Doç. Dr. Zafer YILDIZ , Arř. Gör. Sinem BOZYER

World Tourism Organization (2016), Manual on Accessible Tourism for All: Principles, Tools and Best Practices – Module I: Accessible Tourism – Definition and Context, UNWTO, Madrid.

LİNKLER:

<https://www.europewithoutbarriers.eu/accessible-tourism/>

https://www.tursab.org.tr/apps/OldFiles//dosya/14733/bmdto-turizm-icin-kuresel-etik-kurallari-unwto-global-code-of-ethics-f_14733_4881829.pdf

<https://inclusionplatform.eu/home/map/>

<https://www.agacinizinde.com/mimari-haberler/>

<https://learning.abilityadvisor.eu/course/1-introduction-to-accessible-tourism/lesson/5-a-brief-history-of-tourism-for-all-accessible-tourism/>

<https://disabledaccessibletravel.com/>

<https://www.sagetraveling.com/Disabled-Access-at-the-Acropolis>

<https://www.ekathimerini.com/culture/1186471/acropolis-sightseeing-for-the-blind/>

<https://www.greece-is.com/acropolis-sightseeing-for-the-blind/>

Hibe Programı ile desteklenmiştir.

TURİZME ERİŞİYORUZ

Hibe Programı ile desteklenmiştir.